

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610- **13072590**
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

18 Temmuz 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

7/26752-26753 GK 144
7/27006-27005 GK 147
7/28003 GK 162
7/28006 GK 162
7/28729 GK 171
7/28732 GK 171
7/28861 GK 176

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN CELAL FIRAT'IN
TBMM 7/28861 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

Sivas'ın Zara ilçesine bağlı Bolucan ve Söğütözü köyleri arasında faaliyet gösteren Hem Grup Madencilik firmasına ait kömür ocağında 26 Mayıs 2025 tarihinde meydana gelen patlamada bir yabancı işçinin hayatını kaybettiği, iki yabancı işçinin ise ağır yaralandığı kamuoyuna yansımıştır.

Söz konusu maden ocağının, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreçlerinde ciddi eksiklikler ve usulsüzlükler içerdiği, üretim kapasitesinin defalarca katbekat artırıldığı, buna rağmen yeni ÇED raporları istenmediği, proje dosyalarında kopyala-yapıştır ifadelerin yer aldığı ve bu eksiklerin hiçbir kamu kurumu tarafından fark edilmediği ortaya çıkmıştır.

Yerel halkın yıllardır madenin çevreye ve hayvancılığa verdiği zarara karşı çıkmasına rağmen, faaliyetlerin devam ettiği; proje sınırlarının dışına çıkılarak kaçak üretim yapıldığı ve madenin kapalı gözükmesine rağmen üretimin sürdüğü yönündeki iddialar, ciddi bir kamu denetimi zaafına işaret etmektedir.

Olayın ardından Sivas Valiliği tarafından yapılan açıklamada, söz konusu alanın “resmi olarak faaliyette olmayan” bir maden sahası olduğu ifade edilmiş ancak kamuoyuna yansıyan belgeler ve tanık beyanları bunun böyle olmadığını göstermektedir.

Söz konusu kaçak maden ocağına, kamu güvenliği ve çevre sağlığı açısından son derece tehlikeli olmasına rağmen göz yumulduğu, İran'dan gelen yabancı işçilerin izinsiz ve denetimsiz çalıştırıldığı, bunun sonucunda da böyle bir faciaya sebebiyet verildiği anlaşılmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Sivas/Zara ilçesinde patlama nedeniyle ölüm ve yaralıların yaşandığı yabancı işçilerle kaçak işletilen HEM Madencilik şirketine ait kömür ocağı için bugüne kadar hangi tarihlerde “ÇED Gereklidir veya ÇED Gerekli Değildir” raporları verilmiştir? “ÇED Gerekli Değildir” kararı verilmiş ise bunun hangi gerekçelerle verildiği kamuoyuna açıklanacak mıdır?
2. Milyonlarca ton kömür rezervine sahip, termik santrallere yakıt tedarik eden bu devasa Maden Ocağında en son ne zaman denetim yapılmıştır? Denetim yapılmamışsa, bunun sorumluları hakkında herhangi bir işlem başlatılacak mıdır?
3. Proje dosyasında “Van ili, Erciş ilçesi” gibi başka bir ille ait bilgilerin yer almasına rağmen, dosyanın kabul edilmesinin ve ÇED sürecinin ilerletilmesinin sorumluları hakkında işlem yapılacaktır mıdır?
4. Kazamn yaşandığı tarihte madenin resmî durumu nedir? Faaliyet izni askıya alınmış bir ocağın çalışmasına kim ya da hangi kurum göz yummuştur?
5. Kaçak işçi çalıştırıldığı, dinamikli üretim yapıldığı ve hayvan ölümlerine sebep olan kimyasallar kullanıldığı iddiaları hakkında herhangi bir adli ya da idari soruşturma başlatılmış mıdır?

CEVAPLAR

Sivas İli, Zara İlçesi, Bolucan ve Söğütözü Köyleri, Yanık Mevkiinde Hemgrup Mad. İnş. Nak. San. ve Tic. A.Ş. tarafından, 1.393,01 ha'lık ruhsat sahasının, 224,62 ha'lık bölümünde (açık ocak: 35,25 ha, yeraltı ocağı:189,37 ha) toplam 2.840.000 ton/yıl (açık ocak:2.540.000 ton/yıl (cevher+pasa), yeraltı ocağı:300.000 ton/yıl (cevher+Pasa)) kapasitesi ile gerçekleştirilmesi planlanan "İR: 200801843 (ER:3168164) Nolu Kömür Ocağı (Açık İşletme) Kapasite Artışı ile Açık İşletme ve Yeraltı İşletmesi Üretim Yöntemi Değişikliği (Patlatmalı)" projesine Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüzce 20.08.2024 tarihli ve E-202426 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı verilmiştir. Bilindiği üzere, bu karara esas Proje Tanıtım Dosyası Bakanlığımız ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü ile İl Müdürlüğümüzün internet sitesindeki , ÇED duyuruları bağlantısından incelenebilmektedir.

Mevzuat gereğince ÇED Yönetmeliği kapsamında yapılan değerlendirme; projenin planlama aşamasında gerçekleştirilen ilk değerlendirme olup, dosyanın tamamı projenin yeri ve türü ile birlikte değerlendirilerek oluşabilecek çevresel etkiler incelenmiş ve taahhütler proje tanıtım dosyasında belirtilmiştir.

MAPEG'in 30.01.2024 tarihli ve 2024051630 sayılı yazısında, 200801843 ((ER):3168164) ruhsat numaralı saha için ruhsat sahibi olan Hemgrup Mad. İnş. Nak. San. ve Tic. A.Ş.'nin süre uzatım (temdit) başvurusunun uygun bulunduğu , 29/01/2024-16/04/2034 tarihleri arasında geçerli olmak üzere IV. grup işletme ruhsatı ile aynı tarihten geçerli olacak şekilde linyit işletme izni düzenlendiği bildirilmiş; ilgili yazı Valiliğe, İl Müdürlüğümüze, Kale Vergi Dairesi'ne, Orman Genel Müdürlüğü'ne ve SGK İl Müdürlüğü'ne bilgi için iletilmiştir.

Yukarıda tarih ve sayısı belirtilen maden ruhsatı ve maden işletme izni ÇED Kararına esas Proje Tanıtım Dosyası Ek-2.15'de yer almakta olup; söz konusu ocak için daha önce verilen ÇED Kararları şunlardır:

- 25.000 ton/yıl kapasiteli 24,96 ha yeraltı ocak işletmesi projesi için 14.10.2009 tarih ve 130 sayılı karar,
- 300.000 ton/yıl kapasiteli 193,62 ha yeraltı ocak işletmesi için 21.03.2014 tarih ve E.201470 sayılı karar,
- 300.000 ton/yıl kapasiteli 35,25 ha açık ocak işletmesi ve 300.000 ton/yıl kapasiteli 189,37 ha yeraltı ocak işletmesi için 28.08.2020 tarih ve E.202069 karar ise Teknik Olmayan Özet başlığında yer almaktadır.

20.08.2024 tarihli ve E-202426 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararının iptali ve yürütmenin durdurulması talebiyle 2024/1127 Esas numarası ile Sivas İdare Mahkemesi nezdinde dava açılmış olup, meteorolojik koşullar nedeniyle ulaşım yolu kapalı olduğundan, 13.03.2025 tarihinde yapılması planlanan keşif 05.05.2025 tarihine ertelenmiş; belirtilen tarihte İl Müdürlüğümüz teknik personeli ve avukatının da katılımıyla bilirkişi heyeti tarafından keşif yapılmıştır.

Keşif sırasında ocağa ulaşım da güçlük yaşanmış,ocak faaliyet dışı olup, proje sahibine veya çalışanlara rastlanmamıştır. Bilirkişi incelemesinde davacıların vekili tarafından dile getirilen ve basında da yer alan "proje alanının Van İlinde gösterildiği" iddiası gerçeği

yansıtmamaktadır. ÇED Duyuruları linkinde yer alan Proje Tanıtım Dosyasında, proje koordinatları, uydu görüntüsü, haritalar, çevresel etkilere ilişkin hesaplamalar, modellemeler, açıklamalar ve taahhütler açıkça yer almaktadır. 585 sayfa olan Proje Tanıtım Dosyasının yalnızca Ek 2.9'da, 236. Sayfada yer alan "Trafik Yönetim Planı" başlığı altında, "Madencilik faaliyetine konu olan proje; Van İli, Erciş İlçesi, Doğancı Mahallesi sınırları içerisinde yer almaktadır." İfadesi yer almakta olup, bu ifade sehven kullanılmıştır.

Söz konusu kömür ocağında 28.08.2020 tarihli ve E.202069 sayılı "ÇED Gerekli Değildir" kararına esas Proje Tanıtım Dosyasında belirtilen alanın dışında pasa depolandığı tespit edildiğinden, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 20. maddesi (e) bendi uyarınca 193.522,00 (Yüzdoksanüçbinbeşyüzyirmiiki Türk Lirası) idari yaptırım (ceza) uygulanmış ve yükümlülük ilgili firmaya 18.09.2024 tarihinde tebliğ edilmiştir.